

Aanhoudingseenheid van positieve invloed op ME-optreden

— UIT ALG. POLITIEBLAD —

Hoewel de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken op grond van een advies van de Recherche Adviescommissie pas een aantal jaren later besloten om te komen tot oprichting van aanhoudingseenheden als geïntegreerd onderdeel van de mobiele eenheden maakte de hoofdstad daarmee al in 1980 een begin. Aanleiding waren de rellen na een aantal grote ontruiming - Vondelstraat, de Vogelstruys, Prins Hendrikkade. Uit evaluaties bleek behoefte te bestaan aan georganiseerde eenheden om diegenen die tijdens ordeverstoringen strafbare feiten pleegden, aan te houden. Een veel gehoorde klacht van ME-personeel was nl., dat praktisch onder hun ogen misdrijven konden worden gepleegd, zoals openlijke geweldpleging, plundering, vernieling e.d., zonder dat tot aanhouding kon worden overgegaan.

In oktober 1980 werd voor de eerste maal een drieweekse opleiding georganiseerd om een eenheid te kunnen vormen van 30 man, geselecteerd uit het hele korps van de Amsterdamse gemeentepolitie. In mei 1982 kon een tweede interne opleiding beginnen. Ook voor Amsterdam geschiedt de opleiding nu bij het Opleidingscentrum Mobile Eenheden Gemeentepolitie in Woensdrecht. Het programma komt overeen met het eerste dat in Amsterdam is opgezet. Het omvat o.m. de volgende onderdelen:

Tactiek optreden; organisatie mobiele eenheid; verbindingsmiddelen/uitrusting; zelfverdediging; schieten; geweldsbepalingen; theorie; praktische oefeningen; fysiek - mentale training. Hoofddoel is het de groep leren op te treden; het leren voor een aanhoudingseenheid van wezenlijk belang is.

Na afsluiting van de drieweekse opleiding wordt in een voortgezette opleiding van één dag per twee weken voorzien.

taakverdeling

De commandant van de aanhoudingseenheid is verantwoordelijk voor de verbindingsmiddelen met de ME-commandant en de staf aan het hoofdbureau.

Een aanhoudingseenheid ziet er zo uit:

- commandant aanhoudingseenheid - (H)ip + ip en/of brigadier toegevoegd.			
1e aanh. gr. Bp. gr. cdt. 6 (H)ap's	2e aanh. gr. Bp. gr. cdt. 6 (H)ap's	3e aanh. gr. Bp. gr. cdt. 6 (H)ap's	4e aanh. gr. Bp. gr. cdt. 6 (H)ap's
1 commando auto en 4 beschermde gerasterde bussen.			

door
J. H. Th. M.
Standaard,
brigadier
gemeentepolitie
Amsterdam

Hij draagt er zorg voor dat er voldoende informatie beschikbaar is voor een optreden en dat er tijdens het optreden informatie-uitwisseling plaatsvindt, die van belang is voor de aanhoudingsgroepen. De commandant bepaalt plaats en tijdstip van daadwerkelijk optreden (aanhouden). De commandant is tevens belast met de regeling van de logistiek rond de groep. Daarnaast is hij belast met de administratieve afwikkeling en de evaluatie van het optreden.

De brigadier die als „toegevoegd“ optreedt bij de commandant aanhoudingseenheid fungeert tijdens het optreden als verbindingsman.

Tijdens een optreden van een aanhoudingseenheid zal behoefte zijn aan de volgende verbindingsmiddelen:

I 1 mobilfoon in het voertuig commandant voor het onderhouden van

verbinding met de staf aan het hoofdbureau.

II 1 telecar portofoon in het voertuig van de commandant in verband met het onderhouden van de noodzakelijke verbindingsmiddelen met de ME-commandanten.

III 5 mobilfoons voor het onderhouden van de verbindingsmiddelen tussen de commandant en zijn groepscommandanten (Bp's), welke mobilfoons voorzien zijn van de zogenaamde surveillancesets.

De bemanning van een aanhoudingsbus is als volgt samengesteld:

a. *Chaufeur*: niet een aanhoudingsman maar een chauffeur vanuit de beheersdienst gemeentepolitie Amsterdam met beschermende kleding, helm en gasmasker. Deze verlaat nooit zijn voertuig en houdt de motor draaiende. Gaat in overleg met de groepscommandant uitgangsstelling innemen. Hij noemt het oproepnummer van de aanhoudingsgroep en bij het verlaten van de bus door de aanhoudingsgroep noemt hij A - roepnummer zodat de commandant weet dat het voertuig niet bemand is door de aanhoudingsgroep.

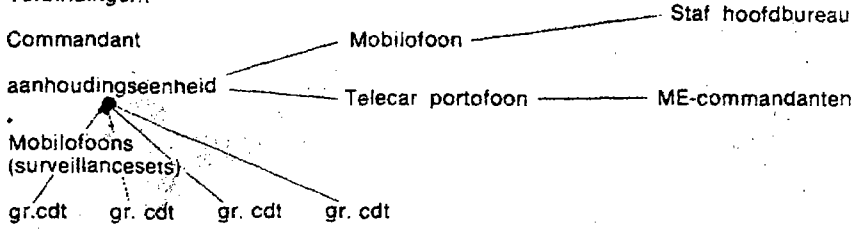
b. *Aanhoudingsgroep*:

1 Bp: heeft de verbinding met de commandant via de mobilfoon met surveillanceset;
6 Hap's: 2 Hap's belast met waarneming en aanhouding (*pakkers*);
1 Hap belast met berichtgeving aan de groep, werkt met Bp en ondersteunt de aanhouding;
3 Hap's belast met de afscherming van de aanhouding, vullen de waarneming aan.

De Bp houdt de verbinding met de commandant van de aanhoudingseenheid in stand. Deze geeft op zijn beurt de plaatsen en plekken aan (in code) waar het optreden gewenst is. Tijdens het praktisch optreden met een ME-peloton is gebleken, dat de groepssamenstelling in relatie met de opgezette tactiek van optreden goed bruikbaar is. Wanneer voor een praktisch optreden blijkt dat enkele personeelsleden verhinderd zijn kan het aantal groepen teruggebracht worden naar bijv. drie.

Verbindingen:

c. Kleding:

Ten einde de demonstranten zo kort mogelijk in de gelegenheid te stellen de personeelsleden van de aanhoudingseenheden te identificeren is het noodzakelijk de leden van een aanhoudingseenheid te laten verwisselen van kleding. In de voertuigen dient enige kleding aanwezig te zijn zodat de leden van de aanhoudingseenheid minder herkenbaar zijn (bv oude leren jassen en broeken, sjaals en petjes in de kleuren van de voetbalclub).

d. Handboeien en aanhoudingskaarten:

In ieder voertuig van de aanhoudingseenheden moeten voldoende aanhoudingskaarten aanwezig zijn, zodat deze onmiddellijk kunnen worden ingevuld als er een arrestant bij het voertuig wordt gebracht. De handboeien zijn bestemd om een arrestant, die bij het voertuig gebracht is, onmiddellijk te boeien. Dit boeien geschiedt niet op de plaats van aanhouding omdat dit te veel tijd kost en te gevaarlijk is. De arrestant dient altijd geboeid in het voertuig vervoerd te worden, zodat de kans dat hij of zij nog verzet biedt, tot een minimum beperkt blijft.

De aanhoudingskaarten en handboeien zijn voorzien van nummers die met elkaar corresponderen. Man/vrouw (arr.) en de kaart worden overgebracht naar een plaats van voorgeleiding alwaar eveneens na het praktisch optreden de administratieve afhandeling plaatsvindt. Een en ander om de inzetbaarheid van dergelijke specialistische groepen optimaal te houden.

De in de bus geplaatste arrestant wordt rustig toegesproken door de aanhoudingsman die niet daadwerkelijk met de aanhouding belast was. Uit ervaring blijkt dat die benadering een zeer gunstige werking heeft op de verdere afhandeling.

Meningen en opmerkingen zijn niet relevant en op dat moment ondergeschikt.

Tactische inzet

De aanhoudingseenheden opereren

uitsluitend in geval van ordeverstoringen bij demonstraties, voetbalwedstrijden e.d. De taak van de aanhoudingseenheden daarbij is te trachten de grootste rellenmakers te identificeren, door hen gepleegde strafbare feiten te observeren en hen aan te houden. De groep dient in het praktisch optreden altijd te letten op haar eigen veiligheid.

De acties van de mobiele eenheid en die van de aanhoudingseenheid zullen dan ook zeer nauw op elkaar afgestemd moeten zijn en de leden van de mobiele eenheid zullen van te voren worden ingelicht over de aanwezigheid van de aanhoudingseenheden. Zo mogelijk dient voor het praktisch optreden een oppervlakkige kennismaking te hebben

Z.O.Z.

GEMEENTE POLITIE AMSTERDAM

AANHOUDINGSKAART

(Met verdachte overdrage)

AANGEHOUDEN OP:

- 1. Datum : _____
- 2. Tijdstip : _____
- 3. Plaats : _____
- 4. Feit (kort omschrijven) : _____

VERDACHTE:

- 1. Naam : _____
- 2. Voornamen : _____
- 3. Geboorteplaats : _____
- 4. Geboortedatum : _____
- 5. Beroep : _____
- 6. Legitimatiebewijs : _____
- 7. Gefouilleerd ? : Ja / Neen
- 8. Inbeslagneming ? : Ja / Neen ... Wat ?

GETUIGEN / SLACHTOFFERS : Ja / Neen

VERBALISANT :

- 1. Naam en voorletters : _____
- 2. Stamnummer : _____
- 3. Dienstdoende : _____

MAAK PROCES-VERBAAL OP IN OVERLEG MET UW COMMANDANT

Amsterdam, _____ 19____
 De _____ van Politie.

Z.O.Z.

plaatsgevonden zeker bij externe detacheringen zoals in Nijmegen/Almelo/Arnhem enz....

Soms kan het zijn dat de aanhoudingseenheid een verzoek richt aan de mobiele eenheid (door tussenkomst van de commandanten) tot het uitvoeren van een charge, ten einde in de gelegenheid gesteld te worden haar taak goed uit te voeren. Uiteraard zal een dergelijke charge ook vanuit het oogpunt van de openbare orde gerechtvaardigd moeten zijn. Een goede *keep moving* vanuit de mobiele eenheid is van belang voor een hoog aanhoudingspercentage. Hetzelfde geldt ook voor de aanhoudingseenheden, zodat de kwetsbaarheid van de groepen en de individuele aanhoudingsman beperkt blijft.

De inzet van de aanhoudingseenheden dient tot het uiterste beperkt te blijven totdat er vanuit de demonstranten geweld wordt gebruikt of wanneer dit ernstig dreigt (dit betekent b.v. dat men niet optreedt bij een demonstratie, wanneer daar vanuit het oogpunt van openbare orde geen aanleiding toe bestaat), om de demonstranten zo kort mogelijk in de gelegenheid te stellen de personeelsleden van de aanhoudingseenheden te identificeren.

Mengt de groep zich in de menigte dan doet men dit zo onopvallend mogelijk, maar verliest nooit het contact met de Bp groepscommandant. Deze maakt met afgesproken gebaren kenbaar waar het optreden gewenst is. Bij de trainingen moeten deze tekens telkens weer worden geoefend. Hij (de gr.Bp.) denkt bij het optreden aan de risico's verbonden aan een aanhouding. Hoe staat de ME opgesteld, wat is de richting bij een eventuele charge, wat is het object en andere zaken die zich in een relsituatie kunnen voordoen.

Voorbeelden

Op het moment dat twee „pakkers” contact maken met de verdachte moet het duidelijk zijn dat de verdachte door de politie is aangehouden. Dat is mogelijk door nagenoeg gelijktijdig met de vlakke hand op de bovenkant van de rug van de verdachte te slaan onder het uitroepen van „politie u bent aangehouden”, terwijl de andere hand de bovenarm van de verdachte grijpt. Het gewicht van de twee pakkers en de richting waarin zij lopen maken het mogelijk de verdachte snel en effectief binnen de M.E.-linie te brengen. De kreet: „politie u bent aangehouden” en de twee handen die op zijn rug slaan hebben het effect dat de ver-

...afgesproken gebaren...

dachte volledig verrast is en door de M.E.-linie is voor hij of zij het weet. Gaat de verdachte zich verzetten tegen de personen die hem of haar aanhouden, dan gaat de aanhoudingsgroep en bloc met de verdachte door de linie of naar een plaats van afhandeling. Deze laatste twee vormen van aanhouding vragen veel training en timing.

Om een meer effectieve inzet te bevorderen zal alles goed geoefend moeten worden samen met M.E.-peloton om zo tot een bepaalde standaard-procedure te komen. De herkenbaarheid van de aanhoudingseenheid voor de ME'er wordt daardoor groter en de totale veiligheid verhoogd.

De opvangrecherche aan het hoofdbureau, samengesteld uit rechercheurs die zich in relsituaties in principe alleen bezig houden met het afhandelen van 141-ers, krijgt als eerste de verdachte en zijn aanhoudingskaart. Terstond na het optreden zullen de verbalisanten zich gaan bezig houden met de schriftelijke afhandeling door het opmaken van een proces-verbaal of een aanvullend proces-verbaal van bevindingen.

Behoudens de normale afhandeling in het proces-verbaal en het verwerken van de elementen van het strafbare feit moet de omschrijving van de waarneming van de verbalisant in het proces-verbaal ten behoeve van de terechtzitting zo precies mogelijk worden opgenomen.

Deeltijd-functie

De functie van de aanhoudingsman

is altijd een deeltijd-functie. De aanhoudingsman doet verder gewoon dienst bij de recherche, uniformdienst en verkeersdienst, want het is niet mogelijk, maar ook niet wenselijk om van deze functie een dagtaak te maken.

Het functioneren binnen de aanhoudingseenheid vraagt vooral daardoor om een goede en hechte teamgeest en een continuering van de in basisopleiding opgedane vaardigheden.

Of het effect van aanhoudingseenheden meetbaar is in de hoeveelheid processen-verbaal of in de hoeveelheid aanhoudingen is niet relevant.

Wat wel relevant is dat in orde verstoringen e.d. de aanwezigheid van aanhoudingseenheden een positieve invloed hebben op het ME-optreden. De druk op de linies is duidelijk minder dan voorheen doordat alleen al de aanwezigheid van een aanhoudingseenheid een remmende werking heeft op eventueel te plegen strafbare feiten. De kans te worden aangehouden is immers groot. Inmiddels wordt de aanwezigheid van aanhoudingseenheden binnen alle niveaus in Amsterdam als nuttig en zelfs noodzakelijk beschouwd. Het opzetten en continueren van deze eenheden heeft dan ook een hoge prioriteit ●